

Individualitet og af det Milieu, i hvilket vi lever. Og i Erkendelse heraf har ogsaa i dansk Industri enkelte Foregangsmænd med betydelige Ofre gjort deres til at forbedre deres Arbejdes og Arbejderskers Kaar. Men den danske Industri som saadan, den danske Storindustri, i hvis Tegn vi siges nu at gaa ind, hvad gør den for dem, der er i dens Brød?

Foranledningen til dette Spørgsmaal er en lille — jeg havde nær sagt — forskræmt Aarsberetning som „Missionen blandt kvindelige Arbejdere“ har tilsendt dette Blad. Denne Mission har i 7 Aar gjort et uegennyttigt og opofrende Arbejde blandt unge Kvinder i den danske Industris Brød. Rundt omkring i Byen har den indrettet Aftenhjem, Syskoler og Midtidsabonnement (2 Retter Dyrtdsmad for 50 Ørel), ligesom den paa anden Maade ved Skovture, Julefester og ved Landophold har søgt at være noget for, og at værne om nogle af dem, som det moderne Samfund byder de ringeste Chancer i Livet, eller hvad der er det samme de største Chancer — for at gaa i Hundene.

Det, der imidlertid særlig interesserer ved denne 7. Aarsberetning er, at „Missionen blandt kvindelige Arbejdere“ i 1916 har faaet et længe næret Ønske opfyldt nemlig at faa et Pensionat for unge — ialt 6 — Arbejdersker. Vi giver Forstanderinden, Frk. D. Lind Ordet:

De første unge Piger, der lejede Værelser, trak sig tilbage, før de flyttede ind, vist fordi de i Mellemtiden var blevne hange for, at der skulle blive lagt Baand paa dem, de havde jo aldrig før boet i et kristeligt Foræningshjem. Imidlertid, da de første var flyttede ind, fulgte snart andre efter, indtil Huset blev fuldt, og de har alle boet hos os siden da. Masser af Efterspørgsler paa Værelser har der været, saa Pensionatet kunde have været fordoblet mange Gange. (Udh. her).

Dette er altsaa et Arbejde, der gøres ikke af, men for den danske Industri. Fraset nogle enkelte Direktører, der tilsammen yder en 700 Kr. af de sig til 1800 Kr. beløbende Aarsbidrag, fraset Gaver (af hvilke 500 Kr. er fra et enkelt Firma) til et tilsvarende Beløb, synes dansk Storindustri som saadan imidlertid ikke at interessere sig for dette Arbejde. Masser af unge Kvinder fra Fabrikkerne har maattet

afvises fra at blive Pensionærer, dels fordi Missionens Budget ikke tillader yderligere Udvidelse, dels fordi „ikke saa ganske faa har været afskaaret fra“ overhovedet at bo i Pensionatet, da de ikke kunde betale de 40 Kr. maanedlig for Kost og Logi.

Men se her har vi Problemet i sin Nøgenhed: et af de smukkeste og vel-signelsesrigeste Arbejder, et Arbejde, der gøres udelukkende for den danske Storindustris Kvinder, er overhovedet kun muligt dels derved, at de Kvinder, der arbejder i denne Mission, lønnes saa uhyre beskedent. Ja, hvis det ikke var saa uhyre tragisk — og saa forbilledligt for andet socialt Arbejde — saa vilde det næsten være til at smile over: dér Storindustrien med sine Millioner og atter Millioner, hér den kvindelige Leder af „Missionen blandt kvindelige Arbejdere“, der foruden alt det andet Arbejde, som hviler paa hende, maa rejse rundt fra Vejle til Vivild, fra Holstebro til Vestervig for i 17 forskellige Byer at indsamle 506 Kr. og 23 Ørel!

Naar vi, der staar i det ene eller det andet sociale Arbejde, naar vi der ser Industrien fra Nødssiden, naar vi atter og atter skriver og taler om „den sociale Uretfærdighed“, saa paaduttes det os tit, at vi kæmper for en Tilstand af økonomisk Lighed mellem Over- og Underklasse. Dette er ikke sandt. De rige maa gerne beholde deres Millioner og Villaer og Biler, som de maa give deres Børn den bedste og lykkeligste Barndom, som tænkes kan, naar blot de samme rige sørger for, at de fattige, der er i deres Brød, lever i et Milieu, der overhovedet muliggør, at et frit, et villende Menneske kan udvikle sig menneskeverdigt. Men den Omsorg har Storindustrien ikke. Og derfor er det, i Lys af ovennævnte specielle Tilfælde, mit Spørgsmaal til dansk Storindustris Mænd, om der ikke snart indenfor dets Raad, burde indrettes en Afdeling, der ene havde at vaage over, hvor der blev arbejdet for at hjælpe dem, der — skønt i Industriens Brød — led Nød. At med andre Ord dansk Industri gennem en saadan Afdeling kunde faa Lejlighed — ikke til at lade de socialt arbejdende komme til sig med Bøn om Gaver men — til af sig selv med Tak og med Hjælp til Hjælp at komme til dem, der udfører det Arbejde for Samfundets Elendige, som egentlig paahviler Industrien, og som i et hvert Fald burde ligge den Storindu-

stri tungt paa Hjerte, hvorom det med Rette skal kunne siges, at den viser Storsyn.

Dr. med. Kjer-Petersen.

Litteratur.

Mellem Flygtninge og Fanger: Dora Overgaard. 80 Sider. Hagerups Forlag.

Vi bragte for et Aarstid siden en Omtale af en anden Bog af Dora Overgaard: Glasmalersken, en overordentlig fin og kunstnerisk yndefuld Fortælling fra Belgien, før Krigens Braadsøer væltede ind over Evropa. Denne sidste Bog af samme Forfatter er mere et Stykke Journalistik end et Stykke litterær Kunst. Det havde selvfølgelig udmærket godt kunnet lade sig gøre at komponere en Roman eller Novelle ud af alle de rystende og brogede Scener, som Forfatteren har staaet Ansigt til Ansigt med under sit Ophold i Schweiz i Krigens to første Aar, men sanddrue og fri for alt Effektjageri som Dora Overgaard er, har hun kun ønsket at give Offentligheden et Indblik i, hvad en lille medfølelse og højsindet Nation har formaaget at udføre til Lindring af de Saar, som Krigens har slaaet ikke blot dem paa Valpladserne, men ogsaa dem, som den drev bort fra Hjem og Arne og skyllede ind over „Fredsøen“s Kyster.

Sammenlignet med Karin Michaëlis Bog om østrig-ungarske Forhold og Foretagender under Verdenskrigen, som med sine virtuøsmæssig skildrede Scener fra Vaabenværkstederne hævede Bogen op over almindelig journalistisk Beskrivelse, forekommer denne lille Bog straks lidt vel tam, og Sproget er heller ikke altid saa omhyggelig behandlet, som vi af „Glasmalersken“ ved, at Forfatteren kan behandle sit Sprog, men hun naar ikke desto mindre det, hun tilsigter, at aftvinge Læsere Beundring for den Samaritanergerning overfor Krigens ulykkelige, som Schweiz med lige Hensyn til alle Sider har paataget sig og som tjener til et smukt Eksempel paa de smaa Staters Eksistensberettigelse, idet de midt under Barbariets Rædselsgerninger opretholder Troen paa Menneskelighed og Næstekærlighed og derved baner Vejen for den Tilnær-